

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Energie,
Telecom & Mededinging**
Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 31 oktober 2012
Betreft Beantwoording vragen over betalingskorting van Albert Heijn

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de beantwoording van de vragen van het lid Gesthuizen (SP) over het bericht dat Albert Heijn een betalingskorting oplegt aan haar leveranciers (nummer 2012Z15772, ingezonden 11 september 2012) en de vragen van het lid Koopmans, die dienden ter aanvulling op de vragen terzake van het lid Gesthuizen, over het bericht 'NMa moet kortingseis Albert Heijn bekijken' (nummer 2012Z15869, ingezonden 14 september 2012).

De antwoorden op de vragen van het lid Gesthuizen (SP) (nummer 2012Z15772, ingezonden 11 september 2012).

1

Wat is uw reactie op het bericht dat Albert Heijn haar leveranciers binnenkort een betalingskorting oplegt van 2 procentpunt?¹

Antwoord

De relatie van Albert Heijn en haar leveranciers is een privaatrechtelijke en betreft een aangelegenheid tussen individuele ondernemingen. Partijen hebben een eigen verantwoordelijkheid om de dialoog met elkaar aan te gaan en eventuele klachten op te brengen. In dit geval heeft dat er toe geleid dat Albert Heijn heeft besloten de betalingskorting op te schorten en het gesprek met de leveranciers te continueren.

2

Deelt u de mening dat het eenzijdig wijzigen van een overeenkomst, daaronder ook begrepen de overeengekomen betalingscondities, tussen een leverancier en afnemer in strijd is met de wet? Zo ja, ziet u voor zichzelf een rol weggelegd om dergelijke ook elders reeds langer voorkomende praktijken te bestrijden? Hoe staat het met de door uw voorganger op het ministerie gesuggereerde aanpak van de problematiek, zoals een commissie van wijzen? Is er in de afgelopen jaren nog iets concreet veranderd op het vlak van beperking en bestrijding misbruik inkoopmacht?

3

¹ Het Financieele Dagblad 11/09/2012

Op welke wijze gaat u de leveranciers die door Albert Heijn een verplichte betalingstermijn opgelegd krijgen ondersteunen? Bent u bereid om Albert Heijn op haar verantwoordelijkheid aan te spreken? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord op vraag 2 en 3

De mogelijkheid van Albert Heijn om, juridisch gezien, zijn leveranciers eenzijdig andere betalings- of leveringsvoorwaarden op te leggen, hangt af van de bepalingen in de overeenkomsten die tussen deze partijen gesloten zijn. Indien de betrokken leveranciers van mening zijn dat Albert Heijn in strijd handelt met deze overeenkomsten dan kunnen zij dit met Albert Heijn opnemen. Tevens staat de gang naar de rechter open voor de leveranciers wanneer zij vinden dat Albert Heijn zijn overeenkomsten niet nakomt. Aangezien dit in de praktijk een lange en vaak kostbare weg is, is de afgelopen jaren een discussie op gang gekomen over oneerlijke handelspraktijken, zowel op nationaal als op Europees niveau. Op Europees niveau richt de discussie zich vooral op de agrofood sector en wordt gewerkt aan business principles voor fatsoenlijk zakendoen en een mogelijk systeem voor geschilbeslechting. Op nationaal niveau vindt deze discussie ook plaats. Deze is echter breder dan de agrofood sector. Juist omdat deze problemen niet alleen in de agrofood sector spelen, zoals ook blijkt uit de brief die de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) op 21 september 2012 aan mij heeft gestuurd. Zoals ik in het overleg met uw Kamer over de Instellingswet ACM heb toegezegd, ontvangt u binnenkort een afschrift van mijn reactie aan de FNLI.

Zoals ik tijdens het overleg met uw Kamer op 26 september 2012 over de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt (ACM) heb aangegeven, vind ik het belangrijk dat marktpartijen ervan op aan kunnen dat eenmaal gesloten overeenkomsten niet eenzijdig worden gewijzigd. Ik wil dat bedrijven op een eerlijke en fatsoenlijke manier met elkaar zaken doen. Het eenzijdig wijzigen van contracten vind ik een oneerlijke handelspraktijk waaraan een einde moet komen. Ik ben bereid daarin een rol te spelen. Daarom faciliteert het ministerie van EL&I de totstandkoming van een gedragscode eerlijke handelspraktijken tussen afnemers en leveranciers met een laagdrempelige vorm van geschillenbeslechting. Hiertoe hebben afgelopen maanden gesprekken plaatsgevonden tussen het ministerie van EL&I en bestuurders van bedrijven en brancheorganisaties over de mogelijkheden voor een gedragscode eerlijke handelspraktijken. Daarbij is alles erop gericht om een gedragscode eerlijke handelspraktijken zo spoedig mogelijk van de grond te laten komen. Ik zal uw Kamer op korte termijn nader informeren over de vervolgstappen die ik in dat proces wil nemen. Tevens heb ik in het overleg met uw Kamer over de Instellingswet ACM toegezegd te laten onderzoeken of de huidige wetgeving in combinatie met de zelfregulering die ik nastreef voldoende is om deze problematiek aan te pakken. Ik streef ernaar dit onderzoek voor het einde van het jaar aan uw Kamer te sturen.

4

Bent u bereid om te erkennen dat inkoopmacht een vorm van marktmacht is waarop de Nederlandse Mededingingsautoriteit preventief toezicht dient te houden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Inkoopmacht kan onder meer ontstaan door scheve machtsverhoudingen tussen kleine leveranciers en grote afnemers. Pas indien ondernemingen met inkoopmacht een economische machtspositie hebben en hier misbruik van maken, kan de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) handhavend optreden. De NMa houdt namelijk toezicht op het verbod op misbruik van een economische machtspositie. Het hebben of ontbreken van een economische machtspositie kan vaak worden afgeleid uit het marktaandeel. Als bijvoorbeeld blijkt dat een onderneming op de relevante markt een marktaandeel heeft van meer dan 50 procent, kan er sprake zijn van een economische machtspositie. Maar ook bij een kleiner marktaandeel, van bijvoorbeeld 40%, kan onder omstandigheden sprake zijn van een economische machtspositie. Naast het eigen marktaandeel spelen ook bijkomende factoren een rol, zoals de marktaandelen van de concurrenten, waaronder in dit geval concurrenten als Jumbo en Superunie. Het is aan de NMa om te beoordelen of in individuele gevallen sprake is van een economische machtspositie, en of daarvan misbruik wordt gemaakt.

Ik constateer echter ook dat het in de praktijk lastig is om misbruik van een economische machtspositie aan te tonen. Een onafhankelijk onderzoek dat ik naar de handhaving van het verbod op misbruik van een economische machtspositie, in Nederland ten opzichte van het buitenland, heb laten doen, zal ik op korte termijn aan uw Kamer doen toekomen.

Zoals ik in antwoord op vraag 2 en 3 heb aangegeven zal ik voorts een onderzoek laten uitvoeren of de huidige wetgeving in combinatie met de zelfregulering die ik nastreef voldoende is om de problematiek rond oneerlijke handelspraktijken aan te pakken.

De antwoorden op de vragen van het lid Koopmans (CDA) (nummer 2012Z15869, ingezonden 14 september 2012).

1

Kunt u reageren op het gestelde door de verschillende partijen in het artikel 'NMa moet kortingseis Albert Heijn bekijken'?²

---

² <http://www.nu.nl/economie/2906874/nma-moet-kortingseis-albert-heijn-bekijken.html>

Antwoord

De relatie van Albert Heijn en haar leveranciers is een privaatrechtelijke en betreft een aangelegenheid tussen individuele ondernemingen. Partijen hebben een eigen verantwoordelijkheid om de dialoog met elkaar aan te gaan en eventuele klachten op te brengen. In dit geval heeft dat er toe geleid dat Albert Heijn heeft besloten de betalingskorting op te schorten en het gesprek met de leveranciers te continueren.

Zie verder mijn antwoord op vraag 2 en 3 van het lid Gesthuizen.

2

Deelt u de mening dat, wat de handelswijze van Albert Heijn (AH) betreft, in plaats van AH let op de kleintjes, AH meer lijkt op AH jat van de kleintjes?

Antwoord

De mogelijkheid van Albert Heijn om, juridisch gezien, zijn leveranciers eenzijdig andere betalings- of leveringsvoorwaarden op te leggen, hangt af van de bepalingen in de overeenkomsten die tussen deze partijen gesloten zijn. Indien de betrokken leveranciers van mening zijn dat Albert Heijn in strijd handelt met deze overeenkomsten dan kunnen zij dit met Albert Heijn opnemen. Tevens staat de gang naar de rechter open voor de leveranciers wanneer zij vinden dat Albert Heijn zijn overeenkomsten niet nakomt.

Zie verder mijn antwoorden op vraag 2 en 3 van het lid Gesthuizen.

3

Wat is uw inzet ten aanzien van uw toezegging om het gestelde in de motie-Van der Staaij c.s. op te pakken? Welke stappen heeft u gezet? Welke stappen wil u in lijn met deze motie ondernemen richting AH?³

Antwoord

De NMa heeft gesprekken gevoerd met ondernemersorganisaties om meer duidelijkheid te bieden over de ruimte die het mededingingsrecht biedt voor duurzaamheidsinitiatieven.

Voor de invulling van het begrip 'relevante markt', waarom in de motie wordt gevraagd, verwijst ik naar de Bekendmaking van de Commissie inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijke gemeenschapsrecht (Pb 97/C372/03). Deze bekendmaking is ook richtinggevend voor de interpretatie van het begrip 'relevante markt' in de Mededingingswet. Voor markt- en prijsafspraken bieden de Europese mededingingsregels geen ruimte, ook niet als het om tijdelijke afspraken gaat. Het Nederlandse mededingingsrecht volgt deze lijn. Meer ruimte dan er thans bestaat voor het verzamelen en verspreiden van prijs- en marktinformatie kan onder het Europese en Nederlandse mededingingsrecht niet worden geboden. Dit geldt temeer voor prijsnoteringen en een regisserende rol daarbij van sectororganisaties. Wat het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) betreft, maakt de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zich bij de onderhandelingen sterk voor ruimere mogelijkheden in de Gemeenschappelijke Marktordering (GMO) voor producentenorganisaties, naast de al voorziene uitbreiding van de mogelijkheid voor het oprichten van producentenorganisaties in alle sectoren.

³ Kamerstuk 33 000 XIII, nr. 136

4

Deelt u de mening dat over de gedragscode <<eerlijke handelspraktijken agro-nutriketen>> nog altijd wordt gesproken, maar dat er verder weinig actie valt te bespeuren? Zo nee, welke acties vinden dan plaats? Wat is uw inzet naar aanleiding van de actie van AH? Gaat u het gesprek aan met Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)? Welke acties onderneemt u verder?

Antwoord

Afgelopen jaren is een discussie op gang gekomen over oneerlijke handelspraktijken, zowel op nationaal als op Europees niveau. Op Europees niveau richt de discussie zich vooral op de agrofood sector en wordt gewerkt aan business principles voor onder meer fatsoenlijk zakendoen en een mogelijk systeem voor geschilbeslechting. Op nationaal niveau vindt deze discussie ook plaats. Deze is echter breder dan de agrofood sector.

Zie verder mijn antwoord op vraag 2 en 3 van het lid Gesthuizen.

5

Past het binnen de huidige regels van de NMa dat leveranciers bijdragen aan het vergroten van de marktmacht van AH, zoals in de brief van AH richting de leveranciers staat "Als leverancier groeit u met ons mee, onder meer door groei in volume. Om deze groei te faciliteren vinden wij het passend dat u hieraan bijdraagt"? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord

Inkoopmacht kan onder meer ontstaan door scheve machtsverhoudingen tussen kleine leveranciers en grote afnemers. Pas indien ondernemingen met inkoopmacht een economische machtspositie hebben en hier misbruik van maken, kan de NMa handhavend optreden.

De NMa houdt namelijk toezicht op het verbod op misbruik van een economische machtspositie. Het is aan de NMa om te beoordelen of in individuele gevallen sprake is van een economische machtspositie, en of daarvan misbruik wordt gemaakt.

Zie verder mijn antwoord op vraag 4 van het lid Gesthuizen.

(w.g.) drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie